

Parc Natural maritimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos

Memòria de Gestió 2019

PRESENTACIÓ

El territori que conforma el Parc Natural maritimoterrestre Es Trenc Salobrar de Campos es troba inclòs íntegrament dins el lloc d'interès comunitari (LIC) i dins la zona d'especial conservació per a les aus (ZEPA) denominats ES0000037 Es Trenc-Salobrar de Campos. Per tant, formen part de la Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears, que deriva de la Directiva 92/43/CEE, d'Hàbitats.

El 27 de juny de l'any 2017 es va aprovar la Llei 2/2017 de declaració del Parc Natural Maritimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos amb l'objectiu de garantir la protecció i gestió d'aquesta zona, que comprèn un àmbit terrestre i marí que, en el cas de l'àmbit marí, se solapa amb la ZEC de l'arxipèlag de Cabrera.

Es va optar per la declaració del Parc Natural abans de la aprovació del Pla d'Ordenació de Recursos Naturals (PORN) ateses les amenaces sobre l'estat de conservació de l'espai per l'increment i la diversificació d'activitats que s'ha produït en els darrers anys, la pressió exercida sobre els hàbitats, l'especial fragilitat dels hàbitats dunars i de zones humides i la pertorbació i el deteriorament dels paràmetres ambientals. En data 15 de novembre de 2019, el Consell de Govern va acordar iniciar el procediment d'elaboració del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) del Parc Natural des Trenc - Salobrar de Campos.

La memòria de gestió és el document on queden reflectides les dades, resultats i conclusions més significatives dels diferents programes i projectes desenvolupats durant l'any en un espai natural protegit.

Es denominen programes aquelles activitats de gestió continuada al llarg del temps, generalment poc variables d'any en any. Per altra part, els projectes són conjunts d'actuacions puntuals, amb un objectiu identificat i concret, que s'assoleixen en un termini de temps determinat i generalment curt (un o pocs anys), en contraposició als programes, que tenen objectius a molt llarg termini o de durada indeterminada.

L'objectiu prioritari d'aquesta memòria és reunir en un document la informació rellevant de gestió realitzada durant el 2019 en el parc natural.

Seguidament es passen a enumerar les actuacions i conclusions més significatives dels programes i projectes inclosos en les 10 àrees de gestió que conformen el present document.

SUMARI

PRESENTACIÓ.....	2
SUMARI.....	3
1. JUNTA ASSESSORA I EQUIP DE GESTIÓ DEL PARC.....	4
Junta Assessora.....	5
Equip de gestió.....	6
2. PRESSUPOST 2019.....	7
Estat de despeses 2019.....	8
3.ACTUACIONS.....	10
3.1 Àrea de gestió per a la conservació.....	11
3.2 Àrea de desenvolupament socio-econòmic.....	16
3.3 Àrea d'ús públic.....	18
3.4 Àrea d'investigació i seguiment.....	24
3.5 Àrea de participació.....	27
3.6 Àrea de manteniment.....	31
3.7 Àrea de vigilància.....	33
3.8 Àrea d'administració.....	35
3.9 Àrea de planificació.....	37
3.10 Àrea d'avaluació.....	40

1. JUNTA ASSESSORA I EQUIP DE GESTIÓ DEL PARC

Junta Assessora

A la Llei 2/2017 de declaració del Parc Natural Maritimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos, concretament a l'article 14 s'estableix la creació de la Junta Assessora d'Es Trenc-Salobrar de Campos, adscrita a la conselleria competent en matèria de medi ambient, com a òrgan col·legiat de consulta, participació i suport en les tasques de gestió del parc.

En data 2 de maig de 2019 va tenir lloc a la seu de la Conselleria de Medi Ambient a Palma, la constitució de la Junta Assessora del Parc Natural, es va presentar la memòria de gestió de 2018 , el Programa anual d'execució de 2019 i un informe del Pla Estratègic d'inversions del projecte de modificació i millora ambiental de l'aparcament de na Tiràpel.

Queda pendent establir tots els aspectes relatius a la composició, funcionament i funcions de la Junta Assessora, el termini previst per al desenvolupament del Reglament era d'un any des de la seva creació.

Equip de gestió

Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

Catalina Puig Prohens Directora

María Estrella Rodríguez Gómez Tècnica

Maria de Gràcia Salas Bas Tècnica (Data d'inici: 21 d'octubre de 2019)

Silvia Torrecilla Sureda Tècnica (Data de reincorporació: 2 de juliol de 2019)

Durant els mesos d'estiu va realitzar pràctiques acadèmiques curriculars al Parc, Eudald Vicens, estudiant de biologia ambiental de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Durant la seva estada va realitzar activitats relacionades amb l'àrea d'ús públic i de conscienciació ambiental i d'altres més centrades en el treball de camp i la recerca en biodiversitat.

Cos d'Agents de Medi Ambient (SGT-CMAT)

Josep Sunyer Agent de Medi Ambient

Ara per ara encara no hi ha personal d'IBANAT (brigada, personal educatiu) destinat pròpiament al Parc Natural Es Trenc – Salobrar de Campos.

Estat de despeses 2019

Durant l'any 2019 s'han invertit al Parc Natural maritimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos **722.478,09 €** (sense comptabilitzar les despeses de personal ni despeses corrents).

La següent taula mostra les despeses efectuades per àrees de gestió al 2019:

Actuació	Pressupost inicial (€)	Pressupost executat (€)	Entitat
Àrea de gestió per a la conservació			
Formació per a gestió de restes de Posidònia a la platja des Trenc	2.000,00	2.283,03	Servei d'Espais Naturals
Protecció sistema dunar	2.744,28	2.744,28	Servei de Projectes
Àrea d'ús públic			
Servei d'informació puntual (informadors)	189.142,25	129.142,25	Servei d'Espais Naturals
Servei d'informació puntual (vigilants accessos)		60.000,00	
Senyalització	600,00	705,88	ITS2017-073
Construcció de l'aparcament de Sa Barralina	484.982,39	470.689,63	IBANAT
Campanya d'educació i interpretació ambiental.	264,80	186,90	ITS2017-073
Àrea de participació			
Organització i execució d'activitats de voluntariat	200,00	196,35	Servei d'Espais Naturals
Creació de la Junta Assessora	4.826,26	4.807,26	Servei d'Espais Naturals
Àrea de manteniment			
Manteniment, neteja de litoral i del sistema dunar	25,40	25,4	Servei d'Espais Naturals
	31.611,25	25.164,54	ITS2017-046

			IBANAT
Servei de sanitaris portàtils	42.071,70	23.587,74	Servei d'Espais Naturals
Àrea d'administració			
Oficina de gestió del parc	2.944,83	2.944,83	Servei d'Espais Naturals
Total	761.413,16	722.478,09	

3.ACTUACIONES

3.1 Àrea de gestió per a la conservació

Amb els programes i projectes inclosos en aquesta àrea de gestió es pretén garantir la conservació i recuperació dels hàbitats, espècies i patrimoni etnològic de l'espai natural protegit.

Conservació d'hàbitats

Retirada d'arbrat caigut i reforestació a la platja des Marqués

Al mes de novembre del 2019 es va realitzar una retirada de restes d'arbres caiguts pels temporals a la platja des Marqués i amb l'objectiu de fixar les dunes i establir el sistema platja-duna es varen plantar 200 savines (*Juniperus oxicedrus*) i 300 mates. (*Pistacia lentiscus*) facilitades per Centre Forestal de Menut (CEFOR).

Aquestes feines es varen dur a terme amb personal d'Ibanat (Brigada del departament de Gestió forestal i CEFOR) i suport de personal de S'Estel de Llevant (ITS2017-046).

Imatge 1 – Reforestació a la platja des Marqués

Control d'espècies al·lòctones

L'objectiu d'aquest programa és dur a terme el control d'espècies al·lòctones invasores o potencialment invasores en l'àmbit del parc natural. La invasió d'aquestes espècies constitueix una seriosa amenaça contra la biodiversitat, ja que les espècies exòtiques poden ocupar i/o modificar els hàbitats de les espècies natives.

Al llarg dels dos darrers trimestres de l'any al Parc natural s'han localitzat 52 ubicacions amb plantes al·lòctones al sistema dunar que han estat retirades per personal de S'Estel de

Llevant i amb dues actuacions de voluntariat amb escoles de les Illes. S'ha creat una base de dades amb les ubicacions per poder controlar si tornen a sortir.

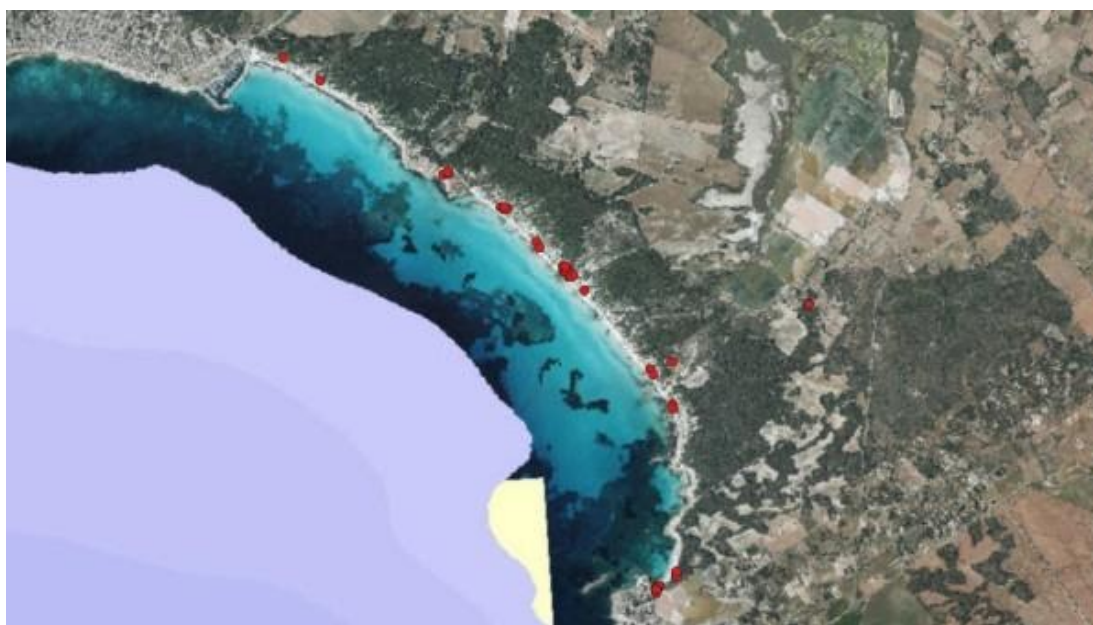
Algunes d'aquestes plantes al·lòctones han estat detectades a propietats privades en el límits o dins el Parc natural des d'on s'escapen al medi. Per aquest motiu s'han preparat cartes dirigides a la propietat per col·laborar amb ells en els treballs d'eliminació i substitució amb flora autòctona. Estem pendents de realitzar els contactes que es faran amb la col·laboració dels agents de medi ambient.

Plantes al·lòctones detectades al llarg del 2019 al PN		Núm. d'ubicacions detectades
Nom científic	Nom català	
<i>Carpobrotus edulis</i>	Bàlsam	38
<i>Agave americana</i>	Atzavara o pita	3
<i>Aptenia cordiflora</i>	Flor del migdia	2
<i>Senecio angulatus</i>	Seneci	3
<i>Asparagus asparagus</i>	Esparreguera africana	1
<i>Aloe spp.</i>	Àloe	1
<i>Nicotiana glauca</i>	Tabac de jardí	1
<i>Opuntia, spp.</i>	Figuera de moro	2
<i>Myoporum spp.</i>	Sempre-verd, miopor	3

Imatge 2 - *Aloe vera* dins el sistema dunar Imatge 3 - *Carpobrotus edulis* dins el sistema dunar

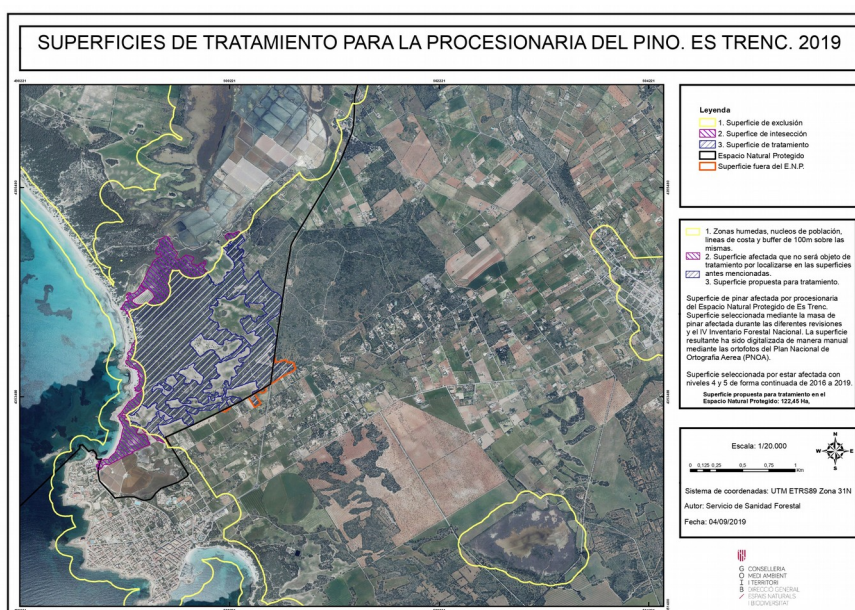
Cartografia de localitzacions amb presència de plantes al·lòctones

Imatge 4 - Cartografia de localització amb presència de plantes al·lòctones

Control de plagues forestals

Com actuació del *Pla de control integral de la processonària del pi a les illes de Mallorca i Menorca* i dirigida des del Servei de Sanitat forestal, a finals del mes d'octubre es va realitzar el tractament aeri puntual del pinar afectat per aquesta plaga en 122,45 hectàrees de superfície del parc, seleccionades per estar afectades amb nivells 4 i 5 de forma de 2016 a 2019 . El producte utilitzat es formula a partir de la matèria activa *Bacillus thuringiensis* var. *Kurstaki* (BTK)

Imatge 5 - Cartografia de localització amb presència de plantes al·lòctones

De l'afectació sobre la massa forestal de la franja litoral del parc natural , com a conseqüència del cap de fibló ocorregut el 27 d'agost de 2019, es va identificar un atac lleu de *Tomicus destruens* sobre pins tombats i/o danyats per la ventada. Al mes de novembre, a més de l'eliminació dels arbres amb signes d'afectació i per evitar-ne la proliferació, es varen col·locar dues trampes amb l'objectiu de reduir les poblacions i disminuir el risc d'atac a arbres sans en peu.

Imatge 6 - Trampes col·locades tipus Theyson

Relacions amb l'Ajuntament de Campos

Hi ha hagut una relació constant amb l'Ajuntament de Campos per tal de coordinar-mos respecte a les diferents actuacions relacionades amb les diferents competències de l'Administració local i autonòmica dins l'àmbit del Parc Natural.

El 30 d'abril de 2019, es va signar un Conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears i el municipi de Campos per a la gestió de l'aparcament públic de sa Barralina I (Ses Covetes) i sobre les mesures de gestió i conservació del Parc Natural Maritimoterrestre es Trenc-Salobrar de Campos. La comissió de seguiment d'aquest conveni de col·laboració es va constituir dia 11 de juny de 2019.

Per la festivitat de Sant Joan es va organitzar un operatiu conjunt de la policia local de Campos i els Agents de Medi Ambient per la vigilància de les activitats amb ús de foc i vidre a la platja.

Relacions amb l'Ajuntament de Ses Salines

Amb l'Ajuntament de Ses Salines hi ha hagut contactes puntuals. Concretament, es va mantenir una reunió amb els responsables municipals amb motiu de la publicació de l'inici de licitació per a 'ocupació temporal de béns de domini públic maritimoterrestre mitjançant la instal·lació i explotació de serveis de temporada a las platges del Terme Municipal de Ses Salines, que incloïa, entre d'altres, les instal·lacions de temporada de la platja des Marquès, destacant-los la situació de que, amb aquesta licitació, no és possible el compliment de les condicions de l'autorització establertes en l'autorització de Demarcació de Costes de les Illes Balears de data 20 de març de 2018 així com les establertes a la Resolució de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat de 5 de febrer de 2018.

Relacions amb el sector turístic i nàutic

A principis d'any es va donar resposta a la sol·licitud de la Associació hotelera de la Colònia de Sant Jordi per formar part com a membre de la Junta assessora del parc, traslladant-li que aquest assumpte serà tractat en la norma que reguli definitivament la seva composició i organització. Mentrestant s'obri a estudi la possibilitat que hi puguin assistir com a convidats i participar, sense vot, en aquells assumptes de l'ordre del dia que directament els pugui afectar.

Relacions amb la indústria salinera

L'equip gestor del parc natural ha mantingut contacte i participació en alguna reunió de coordinació d'actuacions amb Salinas de Levante, S.A, conformant-se un espai de treball per tal de promoure la col·laboració en activitats i programes d'interès ornitològic, educació ambiental, entre altres.

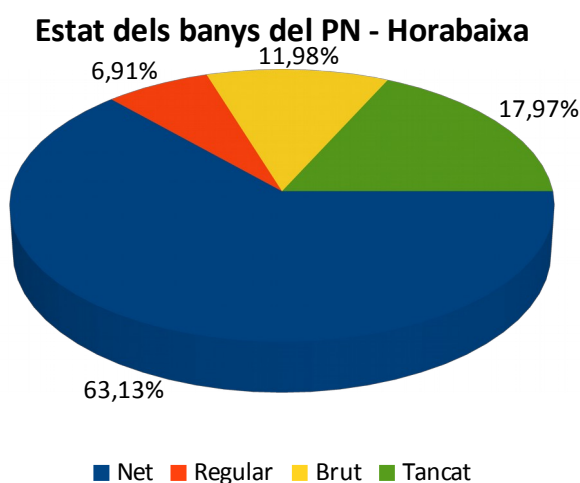
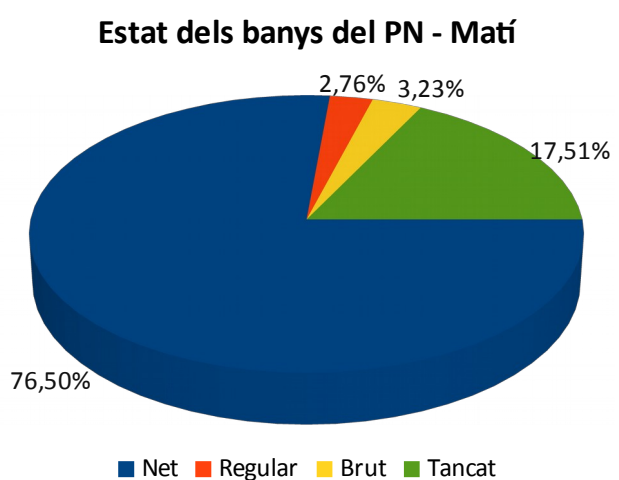
3.3 Àrea d'ús públic

Equipaments d'ús públic

Emplaçament de banys químics

L'any 2019 amb l'objectiu de donar servei a les persones usuàries de les platges del Parc natural, evitar el trànsit pel sistema dunar i l'abandonament de residus sanitaris al medi s'han col·locat banys químics ubicats a tres punts de la línia de costa. El període de servei inicialment previst de 4 mesos amb inici 16 de juny, ha estat retardat per motius administratius, estant en servei durant el període de l'1 d'agost al 15 d'octubre. S'adjunta a continuació un gràfic de l'estat dels banys del Parc Natural extret de la informació recollida pel servei d'informadors a peu de platja.

Gràfics 1 i 2 – Estat dels banys públics del Parc Natural Es Trenc-Salobrar de Campos

Aparcaments

Execució aparcament de Sa Barralina I a Ses Covetes.

El 21 de juny de 2019 es va iniciar l'activitat a l'aparcament de Sa Barralina I (Ses Covetes), ubicat a la parcel·la 214 del polígon 21 del terme municipal de Campos, amb una capacitat de 523 places. El 30 d'abril de 2019 es va signar un conveni de col·laboració Conselleria de Medi Ambient i l'Ajuntament de Campos per a la gestió de l'aparcament públic de sa Barralina I i sobre les mesures de gestió i conservació del Parc Natural Maritimoterrestre es Trenc-Salobrar de Campos. per un període de quatre anys, prorrogable quatre anys més i es va constituir una comissió de seguiment que va tenir la seva primera reunió en data 11 de juny de 2019. Aquesta primera temporada ha estat gestionat amb el sistema de l'ORA.

La línia 500 dels autobusos de la TIB passen per Sa Ràpita i a continuació arriben a aquest aparcament. S'ha disposat de un bus llançadera per facilitar des de l'aparcament el trasllat de la gent cap a la platja. L'Ajuntament de Campos ha habilitat una zona per vianants que va des de l'aparcament de sa Barralina I fins al nucli urbà de Ses Covetes.

D'acord a les obligacions i compromisos econòmics assolits per les parts en aquest Conveni de col·laboració, els beneficis que es puguin generar de la gestió del l'aparcament de Sa Barralina I han de revertir de forma finalista en la gestió i conservació de l'espai natural protegit Es Trenc-Salobrar de Campos.

Projecte d'aparcament Na Tirapel (Es Cremat).

En data 7 de febrer de 2019, la Comissió Balear de Medi Ambient emet una Resolució per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte de modificació i millora ambiental de l'aparcament de na Tirapel, TM Campos, en el que referent als accessos es sol·licita la redacció d'un projecte que es sotmetrà a avaluació ambiental atès que afecta de manera directa espais protegits Xarxa Natura 2000 i recorda que el PORN, actualment en elaboració, resoldrà definitivament el disseny dels aparcaments del parc i dels seus accessos, i inclourà un apartat específic sobre la mobilitat dins l'espai natural protegit.

El mes de desembre de 2019 la propietat va trametre la Conselleria de Medi Ambient un projecte d'ordenació d'accessos a l'àrea d'estacionament de na Tirapèl o Es Cremat (TM de Campos) amb un document ambiental que actualment es troba en tramitació a la Comissió Balear de Medi Ambient.

Informació als visitants

El servei d'informació durant la temporada del 2019 es va dur a terme entre els mesos de maig a octubre, amb diferent número d'informadors i horari adaptat a l'afluència de visitants.

Mes	Personal Informador	Horari
Maig	2	De 11h a 19 h
Juny	4	De 11h a 19 h
Juliol	5	De 10h a 18 h
Agost	5	De 10h a 18 h
Setembre	4	De 10h a 18 h
Octubre	2	De 10h a 18 h

Els treballs desenvolupats per aquesta unitat es van centrar en atendre i recollir dades de les persones visitants i incidents mitjançant una fitxa diària de servei, així com sensibilitzar sobre els valors naturals i patrimonials del Parc Natural. Són funcions d'aquests informadors les següents:

- Atenció genèrica i / o específica de les persones visitants-usuàries.
- Informació de les bones pràctiques al Parc Natural fent ressò en la conservació del sistema dunar.
- Recollida de dades relatives a visitants i incidents mitjançant fitxa diària de servei.

Incidències d'ús públic

S'han realitzat en total 6.480 avisos a persones que incomplien la normativa del Parc o municipal. Cal destacar que al igual que l'any passat, el trànsit pel sistema dunar per diferents motius, protegir-se del vent, bicicletes, passeig amb cans o cavalls, anar al «bany», contactes íntims, etc., han estat els avisos realitzats amb més freqüència pels informadors (3.681 avisos, que suposen el 57 %), a pesar del tancament i la senyalització de zona dunar en regeneració, si bé es cert que la senyalització continua essent insuficient i algunes senyals es troben en mal estat.

En la classificació de «altres» s'identifiquen avisos per presència de vidre a la platja, festes massives de fi de curs amb «botellón», acampada a la zona dunar, petits incendis (el 23 d'agost varen prendre foc a una hamaca, també va haver-hi una intervenció sobre una foguera amb foc latent a sa Ràpita, a l'incendi forestal de Es Trenc de dia 14 d'agost i es varen gestionar les restes arribades a la vorera de l'incendi de dia 24 d'agost d'una embarcació. També inclou avisos per presència de vaixells a les zones de bany i filmacions o sessions fotogràfiques sense autorització.

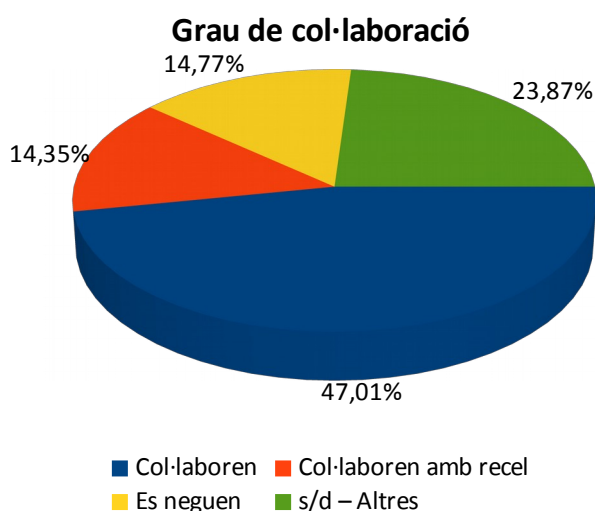
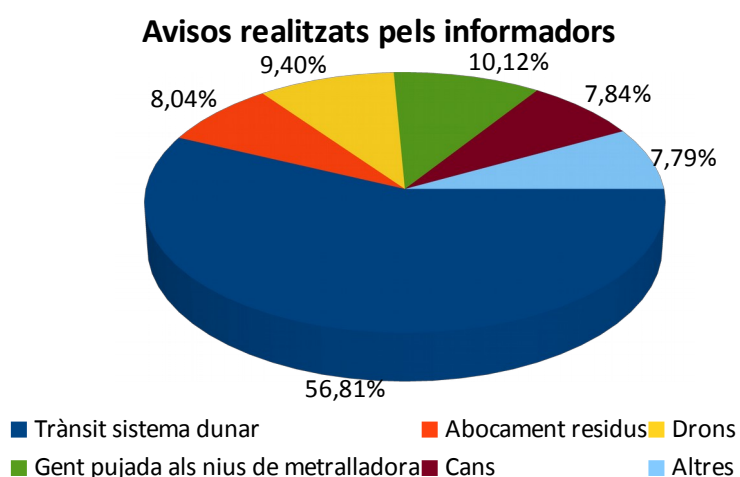
Resulten a destacar els avisos per presència de cans a la platja en temporada estival.

També s'han rebut queixes per part de les persones usuàries de les platges d'una banda per la presència de restes de Posidònia oceànica a la platja i també per la retirada amb maquinària pesada cada vegada que se n'ha efectuada.

Hi ha hagut avisos per robatoris a la platja i pintades als nius de metralladora que varen ser esborrats de manera immediata per part de l'Ajuntament de Campos.

Enguany degut a les tempestes també han embarrancat nombroses embarcacions a la costa, especialment després del temporal de dia 27 d'agost.

Les incidències mes significatives relacionades amb l'ús públic reflectides a la fitxa diària de servei, són:

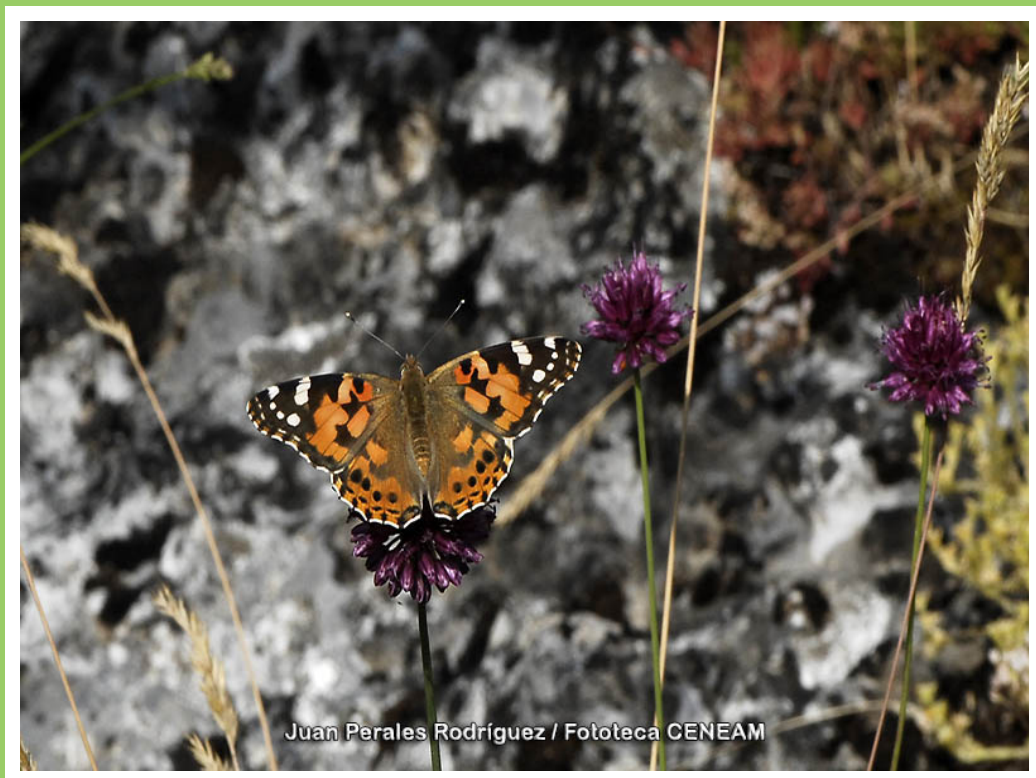

Gràfics 3 i 4 – Avisos realitzats pels informadors i grau de col·laboració

Imatges 7 i 8- Usuaris situats darrera el cordó del protecció del sistema dunar i pintades als nius de metralladora

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

Durant l'any 2019, s'han autoritzat investigacions científiques d'altres entitats dins l'àmbit del Parc relacionades amb el mostreig de lepidòpters nocturns, estudis de caracterització de la biocenosi i el medi físic associat a les acumulacions de restes de Posidònia oceànica, per part d'Investigadors de la Universitat de les Illes Balears (UIB), i s'han continuant fent les activitats de seguiment d'aus al Salobrar de Campos per part del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB).

Activitats d'investigació

Seguiment i monitorització de papallones - Butterfly Monitoring Scheme

Durant l'estiu del 2019 s'han dissenyat uns transsectes per afegir-nos a la xarxa catalana de seguiment i monitorització de papallones (Catalan Butterfly Monitoring Scheme - CBMS). L'objectiu es conèixer amb precisió els canvis d'abundància de les papallones a partir de la repetició quinzenal de censos visuals al llarg de transsectes fixos com a eina per a la conservació que permet conèixer l'estat actual de les poblacions i relacionar-les posteriorment amb diferents factors ambientals. La utilització de les papallones en aquests projectes respon al seu contrastat caràcter bioindicador i al fet d'haver experimentat, en temps recents, regressions generalitzades arreu d'Europa. El seguiment s'ha de fer els mesos de març a octubre i el recorregut triat s'ha dividit en sis transsectes diferents que representen diferents hàbitats. El seguiment durant els mesos de juliol i agost de 2019 no és representatiu però va servir per validar els transsectes amb el CBMS i programar el seguiment d'una manera continuada a partir del mes de març de l'any 2020.

Espècies	Trams*						Total
	1	2	3	4	5	6	
<i>Aricia cramera</i>	3	2	5		1		11
<i>Lycaena phlaeas</i>	2		5	3	1		11
<i>Maniola jurtina</i>			1				1
<i>Papilio machaon</i>				3	2		5
<i>Polyommatus celina</i>	14	3				2	19
<i>Pontia daplidice</i>				1			1
<i>Vanessa cardui</i>		1		1	6	1	9
Total	19	6	12	8	10	3	58

*

Tram 1 – Dunes semiestabilitzades a la zona de reraduna

Tram 2 – Hàbitat 1510 Estepes salines mediterrànies; Hàbitat 1420 Brolles halòfiles mediterrànies i

termoatlàntiques (*Sacaocornetea fruticosi*) i hàbitat 2190 Depressions intradunals humides
Tram 3 – Dunes més estabilitzades, pinar
Tram 4 – Camp de conreu
Tram 5 – Hàbitat 2250 Dunes litorals amb *Juniperus*
Tram 6 – Hàbitat 2210 Dunes mòbils embrionàries

3.5 Àrea de participació

Comunicació

Pàgina web

Elaboració de continguts informatius del Parc a la web del Servei d'Espais Naturals i Xarxa Natura 2000 a on es troba la seva informació bàsica.

http://www.caib.es/sites/espaisnaturalsprotegits/ca/parc_natural_maritimoterrestre_es_trenc-salobrar_de_campos/

També s'han afegit continguts bàsics del Parc a la pàgina web de Balears natura per part d'IBANAT.

http://ca.balearsnatura.com/parque_natural/parc-natural-maritimoterrestre-trenc-salobrar-campos/

Facebook

Posada en marxa d'una pàgina de Facebook per difondre les activitats desenvolupades al Parc i altres notícies d'interès relacionades amb el Parc Natural. <https://cutt.ly/MtwxSkx>

Blog i twitter

Difusió de les activitats del Parc a través del blog i del twitter de «Balears Natura»:

<https://activatssparcnaturestrenc.blogspot.com/>

PARC NATURAL ES TRENC-SALOBRAR DE CAMPOS

LA PLATJA A LA TARDOR

Dissabte, 14 de desembre
Lloc de trobada: Ses Covetes (Campos)
Horari: 10h a 12:30h
A càrrec de: Save The Med Foundation
Inscripció: Blog Activitats PN es Trenc
<https://activatssparcnaturestrenc.blogspot.com>
Informació: activatsspnestrenc@gmail.com

Vine a descobrir quins processos tenen lloc a la tardor a la platja i com la posidònia protegeix el litoral dels temporals.

Activitat gratuïta amb inscripció prèvia.

Imatge 9 - Cartell de l'activitat d'agenda realitzada el 14 de desembre de 2019

A partir del mes de novembre, s'han posat en marxa a través de contractació finançada per l'Impost Turístic (ITS) les activitats d'agenda del parc d'interpretació de Patrimoni i atenció al voluntariat.

Accions de voluntariat

Diferents entitats no governamentals (Ondine asociación, Greenpeace), escoles (IES Antoni Maura, IES Sineu i Escola Arimunani) han estat autoritzades a realitzar accions de neteja de litoral amb voluntariat a les platges del Parc Natural.

També dins el programa de Responsabilitat Social Corporativa d'empreses privades s'han dut a terme, amb el suport de l'equip gestor del parc natural, activitats de neteja de litoral, retorn de restes acumulades de posidònia oceànica a la mar i muntatge de caixes-niu, aquesta darrera en col·laboració amb el GOB i Ecoherencia. En total s'ha atès 5 grups de l'empresa HotelBeds, i un de Leroy Merlín.

Imatges 10 i 11- Voluntariat tornant restes acumulades de PO a la platja

Imatges 12 i 13- Activitat de voluntariat d'elaboració de caixes niu

3.6 Àrea de manteniment

Neteja d'espais litorals

A finals del mes d'agost (26 d'agost) es va iniciar l'execució del contracte del projecte finançat per l'Impost de Turisme sostenible (ITS), Gestió i conservació dels espais naturals per part de persones en risc d'exclusió social. Els objectius específics d'aquest projecte són la protecció, la preservació i la recuperació del medi natural.

L'empresa adjudicatària, CEO S'Estel de Llevant, du a terme feines manuals de manteniment, de neteja de litoral en temporada baixa i neteja del sistema dunar (voluminosos i microplàstics), retirada de plantes al·lòctones, suport a feines de reforestació, etc.

Cada equip de treball està format per 5 persones (1 capatàs i 4 operaris), que es desplacen en un vehicle 4x4 tipus pick-up fins als diferents accessos de la platja. La recollida de residus es fa de manera manual. En total, s'han dedicat 22 jornals a retirada de plantes al·lòctones, 42 a retirada de fems per primera línia de platja i dins el sistema dunar, 1 a refosteració i 2 a altres feines com retirar voluminosos i anar a cercar material per delimitar el sistema dunar.

Imatges 14, 15 i 16- Personal de S'Estel de Llevant llevant voluminosos de S'Estany d'en Pedreres i ajudant a les feines de reforestació del Parc, i cartell publicitant les accions de conservació amb l'ITS

3.7 Àrea de vigilància

Vigilància per part dels Agents de Medi Ambient

La vigilància ambiental del parc està assignada als Agents de Medi Ambient. Es disposa d'un agent de medi ambient (AMA) amb destinació al parc així com del suport de la resta d'Agents del que disposa el servei d'AMAs a Mallorca. L'any 2019 atenent la planificació de vigilància establerta en espais naturals protegits, es varen intensificar els serveis de vigilància al parc durant la temporada alta, realitzant-se de manera sistemàtica tots els caps de setmana.

Durant l'estiu del 2019 han intervingut en diverses incidències amb l'ús del foc (foguera mal apagada a les dunes consolidades de S'Arenal de Sa Ràpita i incendi forestal de dia 14 d'agost a la platja de es Trenc).

El 22 de setembre, es va desenterrar un explosiu a la platja que va requerir la presència d'agents de la guàrdia civil (TEDAX) per a la seva desactivació.

Vigilància dels accessos

Durant la temporada alta (de juny a setembre) es varen incorporar 4 vigilants a través d'un encàrrec de gestió a TRAGSA per donar suport al control i descongestió dels accessos al Parc pel camí de la Salinera i a la carretera d'accés a Ses Covetes. Els treballs desenvolupats per aquesta unitat es van centrar en facilitar l'accés ordenat i segur dels visitants, orientant la seva mobilitat dins l'espai natural.

Més concretament, al camí de sa Salinera es va realitzar el control i vigilància d'accés en coordinació amb el personal de l'aparcament de Ses Arenes i també el seguiment dels freqüents estacionaments irregulars de vehicles que es donen al llarg del camí. També s'inclou el control de vehicles de subministrament als xibius per S'Estany d'en Pedreres.

Al camí d'accés a ses Covetes es va col·laborar amb el personal de l'ORA, facilitant informació al usuaris sobre el funcionament del pàrquing i el trasllats cap a platja amb el bus llançadora. Es realitzà el control i vigilància al llarg del recorregut de l'accés a ses Covetes, així com dels continus aparcaments irregulars de vehicles i motos a l'entrada de Ses Covetes. Són també a destacar els avisos dels desperfectes diaris ocasionats dintre i fora de l'aparcament de sa Barralina i la col·laboració en desfer els embossos freqüentment ocorreguts a l'entrada de Ses Covetes.

Espais de gestió del Parc

Al mes de juny de 2019 l'equip gestor del parc natural es va traslladar de manera provisional des de l'edifici de Ca'n Pere Ignasi (Plaça de Can Pere Ignasi, s/n) a un espai cedit temporalment a l'Ajuntament de Campos (Plaça major,1), a l'espera de resoldre la tramitació per llogar un espai definitiu.

Informes

Durant l'any 2019 s'han realitzat 22 informes, la majoria relacionats amb obres i reformes a l'àmbit del Parc Natural i amb la retirada de Posidònia a la temporada estival.

TEMÀTICA INFORMES REALITZATS	FAVORABLES	DESFAVORABLES	CANCEL·LATS /ALTRE	TOTAL
Reforma d'habitatges	7	0	0	7
Instal·lacions de temporada	3	0	0	3
Retirada de posidònia	2	3	1	6
Investigació	1	0	0	1
Altres	5	0	0	5
TOTAL				22

Autoritzacions

Les autoritzacions tramitades al llarg de l'any 2019 han estat 27. Aquestes peticions d'autorització feien referència a sessions fotogràfiques i filmacions, activitats esportives, actuacions amb larvicides, voluntariats de neteja de litoral, activitats socials, etc.

TEMÀTICA AUTORITZACIONS SOL·LICITADES	AUTORITZADES	DENEGADES	CANCEL·LADES /ALTRES	TOTAL
Filmació o reportatges fotogràfics comercials	7			7
Filmació o reportatges fotogràfics no comercials	2	1	0	3
Vol de drons	0	6	0	6
Activitats esportives	2	0	0	2
Voluntariat ambiental	2	0	1	3
Investigació	1	0	0	1
Altres	4	0	1	5
TOTAL				27

L'àrea de planificació té com a objectiu planificar adequadament tots els aspectes que intervenen en la gestió del parc mitjançant la redacció dels documents de planificació que estableix la normativa.

Pla d'Ordenació de Recursos Naturals (PORN)

A l'article 9 de la Llei 2/2017 s'estableix que el Pla d'ordenació de recursos naturals (PORN) d'Es Trenc – Salobrar de Campos ha de ser formulat i redactat per la conselleria competent en matèria de medi ambient i aprovat per decret del Govern de les Illes Balears, en el marc d'aquesta Llei i amb els requisits materials prevists en els articles 7 i següents de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO).

En data 15 de novembre de 2019, el Consell de Govern va acordar iniciar el procediment d'elaboració del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) del Parc Natural des Trenc - Salobrar de Campos. L'Acord inclou un estudi complet dels valors ambientals, etnològics i d'altre tipus que ha aportat la Conselleria de Medi Ambient i Territori.

L'Acord d'inici del PORN en recull l'àmbit territorial, el qual inclou:

- La superfície del Parc Natural Maritimoterrestre des Trenc - Salobrar de Campos, declarat per la Llei 2/2017 i que abraça un total de 3.780,29 ha, de les quals 1.442 són pròpies de l'àmbit terrestre i les restants 2.338,29 ha ho són de l'àmbit marí.
- La franja natural de transició que hi ha entre el nucli urbà de ses Covetes i el Parc Natural.
- L'àrea de restauració ambiental de ses Covetes, la qual és el resultat de la demolició dels edificis mig construïts que hi havia des dels anys noranta arran de la interlocutòria dictada per la secció 1 de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears (TSJIB), de 13 de novembre de 2012.
- La platja des Freu i el seu sistema dunar.
- Els escars catalogats com a Bé d'Interès Cultural (BIC).
- Les parcel·les on s'ubiquen les antigues escoles de Ca n'Estela i l'anomenada Caseta de Peons Caminers, a la carretera Ma-6040, en previsió que en un futur i en col·laboració amb altres administracions públiques es puguin destinar a infraestructures per a la gestió del Parc Natural.

D'acord amb la normativa aplicable, el PORN ha de regular el règim aplicable a l'activitat cinegètica, la instal·lació de serveis de temporada i qualsevol altre tipus d'ocupació de la platja, els usos recreatius del Parc, l'activitat salinera, l'activitat turística, els usos admesos, els autoritzables i els prohibits, i la determinació i el règim de les zones d'estacionament i dels itineraris.

L'inici d'un PORN comporta que no es poden dur a terme actes que suposin una transformació sensible de la realitat física i biològica que pugui arribar a fer impossible o dificultar de manera important la consecució de l'objectiu del Pla i que, fins a l'aprovació d'aquest, no es pot atorgar cap autorització, llicència o concessió que habiliti dur a terme actes de transformació sensible de la realitat física o biològica sense un informe favorable de l'Administració ambiental.

Àrea d'avaluació

L'objectiu d'aquesta àrea és valorar el grau de compliment del programa anual en curs.

Al Parc Natural des Trenc ja duim un any de feina en el que s'han començat a desenvolupar els diferents programes per a la protecció, preservació i recuperació del medi natural i l'ordenació de l'ús públic.

S'ha constituït la Junta Assessora però encara queda pendent establir el seu Reglament regulador. La Llei 2/2017 estableix que mentre que no s'aprovi aquest Reglament la Junta s'haurà de reunir ordinàriament al manco una vegada cada semestre. Durant l'any 2019, es va realitzar només la reunió de constitució a principis del mes de maig i per motius organitzatius no va ser possible la realització d'una segona al darrer trimestre de l'any.

En relació a l'ordenació dels accessos, a finals del mes de juny de 2019 es varen finalitzar les obres de construcció de l'aparcament de Sa Barralina I a Ses Covetes i es va posar en marxa l'aparcament amb l'objectiu de regular el trànsit de vehicles fins al nucli urbà de ses Covetes i evitar els embossos produïts els anys anteriors al camí d'accés a Ses Covetes. La gent tenia l'oportunitat d'agafar un bus llançadora per apropar-se a la platja o d'anar caminant pel carril de vianants. Resta pendent una regulació de l'accés a la platja des Trenc pel camí de la salinera.

Respecte als problemes d'acumulació de residus de l'any 2018, enguany no s'han produït problemes en aquest aspecte.

En quant al projecte de recuperació del sistema dunar, s'han realitzat actuacions puntuals però s'està pendent de finalitzar la tramitació d'un contracte administratiu per a la recuperació dels hàbitats. El que si s'ha fet es la localització i eradicació d'espècies al·lòctones així com la reforestació d'un tram del sistema dunar consolidat de la platja des Marqués.

Encara queda pendent millorar la senyalització del Parc Natural, per la qual hi ha un contracte administratiu en marxa que s'espera poder implementar al llarg de l'any 2020.

El major conflicte succeït aquest any 2019 ha estat respecte a la gestió de les restes de Posidònia oceànica. No s'han duit a terme la majoria d'operacions de retirada de restes de Posidònia, d'una banda per incompliment de les condicions del Decret posidònia i d'altra per les condicions de recessió de la major part de la platja i atenent a estudis científic-tècnics que han fet desaconsellable la seva retirada. Això ha creat un conflicte amb el sector soci-econòmic, per una banda els partidaris de la retirada i d'altra els posicionaments en contra. Aquest front continua obert i s'està fent feina per trobar un equilibri.

No s'ha pogut eradicar la venda ambulant encara que hi ha hagut campanyes específiques per part de la policia local i nacional, si bé es cert que s'ha vist minvada la seva activitat a les platges on hi havia baixat l'afluència de gent per les restes acumulades de *Posidònia oceànica*.

Durant el mes de novembre de 2019, el Consell de Govern va acordar iniciar el procediment d'elaboració del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) del Parc Natural des Trenc - Salobrar de Campos. Es preveu que al llarg de l'any 2020 es materialitzi la seva redacció i es dugui a terme la tramitació per tal de tenir-ho aprovat el més aviat possible.

S'han posat en marxa les activitats d'interpretació del patrimoni i d'educació ambiental al Parc, inicialment d'atenció al voluntariat i qualche activitat a petició de diferents col·lectius i el darrer trimestre de l'any amb activitats d'agenda periòdiques. Si bé es cert que queda pendent l'edició en paper dels fulletons d'informació general del Parc i la seva traducció a diferents idiomes (anglès, alemany, francès i italià).

Amb tot l'exposat, podem dir que encara ens queda molta feina, especialment en quant a la coordinació de totes les administracions implicades, que des de la seva competència tenen la responsabilitat de impulsar solucions, que permetin el desenvolupament sostenible sense comprometre la conservació d'aquest espai.